Stuk **1180** (2006-2007) – Nr. 2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

8 april 2008

VOORSTEL VAN DECREET

– van de dames Veerle Heeren, Else De Wachter en Dominique Guns, de heer Jan Peumans, mevrouw Michèle Hostekint en de heer Tom Dehaene –

houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders

VERSLAG

namens de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen uitgebracht door de heer Carl Decaluwe

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Penris.

Vaste leden:

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jan Penris, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer Christian Verougstraete;

mevrouw Cathy Berx, de heren Carl Decaluwe, Tom Dehaene, mevrouw Veerle Heeren;

mevrouw Dominique Guns, de heren Hugo Philtjens, Bob Verstraete;

de dames Else De Wachter, Michèle Hostekint, de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Erik Tack, Roland Van Goethem, John Vrancken;

de heer Dirk de Kort, de dames Cindy Franssen, Monica Van Kerrebroeck, de heer Johan Verstreken;

de dames Hilde Eeckhout, Anne Marie Hoebeke, Laurence Libert;

de heer Chokri Mahassine, mevrouw Els Robeyns, de heer Jo Vermeulen.

Toegevoegde leden:

de heer Gino De Craemer;

mevrouw Vera Dua.

Zie:
1180 (2006-2007)
– Nr. 1: Voorstel van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen besprak op 13 maart 2008 het voorstel van decreet houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders.

I. TOELICHTING DOOR DE INDIENERS

Mevrouw *Veerle Heeren* herinnert aan de lange voorgeschiedenis in het Vlaams Parlement van het vraagstuk van de rookmelders. In het zittingsjaar 2002-2003 begon er daarover een debat naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State waaruit bleek dat de bevoegdheid over brandveiligheid in woningen berustte bij de gewesten en niet bij de federale overheid[1]. In die zin verheugt het mevrouw Heeren dat de brandveiligheid in het algemeen overgeheveld zou worden naar de gewesten in de bij de federale regeringsvorming afgesproken eerste fase van een nieuwe staatshervorming. Zij neemt aan dat die nieuwe bevoegdheid wordt toegevoegd aan de bevoegdheden van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur.

Het voorstel van decreet past in de Vlaamse inspanningen voor brandpreventie. Vooral 's nachts vallen veel slachtoffers van woningbranden. Het merendeel van de slachtoffers sterft in hun slaap. Slapende mensen worden niet wakker bij brand. Men heeft daarom een soort wekker nodig om zich in veiligheid te kunnen brengen. Mevrouw Heeren verwijst naar de toelichting bij het voorstel van decreet, waarin uitvoerig wordt uitgelegd waarom een rookmelder belangrijk is en waarom het belangrijk is te investeren in een brandpreventiebeleid.

Spreekster herinnert aan een eerdere, interessante hoorzitting over de noodzaak aan rookdetectoren[2]. Daaruit volgde uiteindelijk een voorstel van decreet[3], dat is goedgekeurd door de plenaire vergadering maar dat tot op vandaag niet is uitgevoerd. Het huidige voorstel van decreet wil een uitvoerbare regeling invoeren.

Spreekster wijst op de drie elementen van het voorstel. Vooreerst is er de verplichting voor al wie een stedenbouwkundige vergunning aanvraagt, zowel voor nieuwbouw als voor renovatie, om een rookmelder te installeren. Mevrouw Heeren verwijst naar de voorgenomen wijziging van het decreet op de Ruimtelijke Ordening, waar een nieuw begrip opduikt: het 'as-built-attest'[4]. Dat begrip is als zodanig nog niet opgenomen in de tekst van het voorliggende voorstel van decreet – men kan niet verwijzen naar een ontwerp dat nog niet is ingediend. Maar er wordt wel een attest gevraagd, afgeleverd door de verstrekker van de stedenbouwkundige vergunning, waarmee de bouwheer kan bewijzen dat de rookmelder wel degelijk is geplaatst.

Ten tweede erkent het voorstel van decreet de verantwoordelijkheid van steden en gemeenten voor de brandveiligheid in woningen. Nogal wat gemeenten nemen daartoe initiatieven. Een rookmelder is slechts efficiënt als hij op de juiste plaats hangt, en de gemeenten kunnen dat bewaken, onder meer met hun brandweer. Het Vlaams Parlement vraagt in dit voorstel van decreet aan de Vlaamse Regering om de nodige budgettaire ruimte vrij te maken om aan de gemeenten rookmelders ter beschikking te stellen. Mevrouw Heeren heeft van de Vlaamse minister van Wonen vernomen dat hij zeker die intentie heeft.

Het derde aspect is een vraag aan de Vlaamse Regering om de installatie van een rookmelder, en bij uitbreiding van een CO-melder, als bijkomende voorwaarde op te nemen in de regeling van de aanpassings- en verbeteringspremie en van de tegemoetkoming in de kosten van een renovatie van een woning.

Een probleem ziet mevrouw Heeren in de beschikbaarheid op de markt van tal van apparaten die niet voldoen aan de normen. Daarom hebben de indieners van het voorstel van decreet de rookmelder heel gedetailleerd gedefinieerd. Het moet gaan om een apparaat van de derde generatie, niet van het ionische type en dat uitgerust is met een verzegelde batterij met een minimum gegarandeerde levensduur van tien jaar. Spreekster meent dat men na die tien jaar beter overgaat tot de aankoop van een heel nieuwe rookmelder. Zij hoopt dat Economische Zaken, federaal, op het aanbod van apparaten de nodige controles uitvoert en dat de apparaten die niet voldoen aan de normen uit de handel worden genomen. Na adviezen uit het werkveld hebben de initiatiefnemers in het voorstel opgenomen dat het moet gaan om apparaten erkend door een certificatieorganisme dat EN45011 geaccrediteerd is door BELAC (Belgische Accreditatieorganisatie) of door een Europees

[1] Advies van de Raad van State nr. 34.905/VR, *Parl. St.* Kamer 2002-2003, DOC 50 2296/002.
[2] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1726/2.
[3] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1798/1-5.

[4] Zie bijvoorbeeld: vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de concretisering van de toegankelijkheid, en vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over toegankelijkheidsmaatregelen bij de renovatie van monumenten, *Hand.* Vl. Parl. 2007-08, nr. C-112, p. 3-11.

accreditatieorganisme dat lid is van de multilateral agreement (MLA) van de European cooperation for Accredition (EA).

Mevrouw *Michèle Hostekint* verklaart dat het belang van brandpreventie niet onderschat kan worden. Rookmelders kunnen daarbij heel wat mensenlevens redden. Veel dodelijke slachtoffers van branden vallen 's nachts omdat de mensen niet gealarmeerd worden door de brandgeur bij een pas ontvlamde brand.

Ook mevrouw Hostekint herinnert aan de lange voorgeschiedenis van het voorstel van decreet, en met name aan het initiatief van de heren Carlo Daelman en Jan Van Duppen, die in 2003 een voorstel van decreet houdende de verplichting tot het plaatsen van rookdetectoren in woongelegenheden hebben ingediend[5]. Daarop repliceert mevrouw *Veerle Heeren* dat zij nog eerder, samen met onder meer de heer Carl Decaluwe, een voorstel van decreet daartoe had ingediend[6]. In elk geval is het het voorstel van decreet van de heren Carlo Daelman en Jan Van Duppen dat in de vorige legislatuur is goedgekeurd, betoogt mevrouw *Michèle Hostekint*.

De zwakte van het in 2004 goedgekeurde decreet bestond erin dat het zou worden uitgevoerd "binnen de perken van de beschikbare begrotingskredieten"[7], aldus mevrouw Hostekint, die vaststelt dat het uiteindelijk niet is uitgevoerd omdat er blijkbaar andere prioriteiten waren. In het nieuwe voorstel van decreet wordt het installeren van rookmelders bij nieuwbouw en renovatie in woningen een verplichting. Maar aangezien er weer is opgenomen dat de Vlaamse Regering "afhankelijk van de kredieten die daartoe op de begroting worden ingeschreven" aan de gemeenten rookmelders "kan" ter beschikking stellen, acht spreekster het belangrijk dat daarvoor nu effectief budgettaire ruimte wordt vrijgemaakt. De gemeenten kunnen dan die rookmelders in het kader van hun brandvoorkomingsbeleid plaatsen in de huurwoningen op hun grondgebied. Volgens spreekster zijn de gemeenten goed geplaatst om in de brandpreventie een belangrijke rol te spelen, onder meer door erop toe te zien dat de rookmelders op de juiste manier en op de juiste plaats worden geïnstalleerd. Bij het aanbrengen van die rookmelders kan men overigens geconfronteerd worden met diverse andere veiligheids- en woonkwaliteitsproblemen, waarop de gemeente dan weer haar woonbeleid ten opzichte van de private huurmarkt kan afstemmen.

Mevrouw Hostekint dringt erop aan dat de voorwaarden voor toekenning en plaatsing van rookmelders zo snel mogelijk worden vastgelegd in een besluit. Daartoe is het ook van groot belang dat de nodige middelen door de Vlaamse Regering worden vrijgemaakt. Spreekster is ervan overtuigd dat het voorstel van decreet tegemoet komt aan een reëel probleem. Elk mensenleven dat door de uitvoering van dit decreet gespaard kan blijven, telt.

Mevrouw *Dominique Guns* zegt nog wel andere decreten te kennen die na goedkeuring niet uitvoerbaar bleken. Maar in dit geval was het wel hoogstnoodzakelijk dat er een uitvoerbare regeling kwam. Materiële schade bij brand is erg, maar lichamelijke letsels of overlijdens zijn nog zoveel tragischer. Om die tragiek zoveel mogelijk te voorkomen, zijn rookmelders onontbeerlijk. Vandaar het voorstel, waar de gehele meerderheid achter staat, om die rookmelders verplicht te maken. Die verplichting is de essentie van het nieuwe voorstel van decreet. Om zich niet de bezondigen aan regelziekte, zijn alleen apparaten van het ionische type uitgesloten maar wordt de deur opengelaten voor de technologische vooruitgang op het gebied van de rookdetectie. In tegenstelling met de regelingen in Brussel en Wallonië bepaalt het voorstel van decreet niet waar precies de rookmelders moeten worden aangebracht. De plaatsing moet kunnen worden bewezen zonder al te gedetailleerd in te gaan op het soort attest. De indieners hebben gepoogd zoveel mogelijk administratieve verplichtingen en procedures te vermijden.

Samen met mevrouw Heeren heeft mevrouw Guns overleg gepleegd met Assuralia, de beroepsvereniging van verzekeringsondernemingen. Vanuit haar ervaring als advocaat vreesde mevrouw Guns immers dat de verzekeringsmaatschappijen in hun brandverzekeringscontracten de afwezigheid van een rookmelder zouden opnemen als een uitsluitingsgrond voor vergoedingen van brandschade. Assuralia heeft in dat onderhoud een geruststellende mededeling gedaan. Een dergelijke clausule is momenteel onbestaande; en zelfs al zou een of andere maatschappij die uitsluitingsgrond willen opnemen, dan kan er ingegrepen worden door de federale minister van Consumentenzaken.

II. BESPREKING

Wat de eerdere voorstellen van decreet met betrekking tot rookdetectie betreft, preciseert de heer *Carl Decaluwe* dat het voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwe, mevrouw Veerle Heeren en de heren Jos De Meyer, Bart De Smet en Mark Van der Poorten, houdende de verplichting tot het plaatsen van optische rookdetectoren in nieuw te bouwen woongelegenheden, dateert van 15 mei 2003[8]. Het voorstel

[5] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1798.
[6] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1726.
[7] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1798/5, art. 2, eerste lid.
[8] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1726.

van decreet van de heren Jan Van Duppen en Carlo Daelman houdende de verplichting tot het plaatsen van rookdetectoren in woongelegenheden dateert van 10 juli 2003[9]. Het is uiteindelijk aangenomen door de plenaire vergadering op 29 april 2004. Hij vindt die precisering van belang voor de parlementaire geschiedenis.

Mevrouw *Hilde De Lobel* acht de doelstellingen van het voorstel van decreet – het redden van mensenlevens – heel nobel en zinvol. Er moet wel voldoende aandacht besteed worden aan de kwaliteit van de toestellen, zonder daarom te vervallen in regelzucht. Zij herinnert zich eerder ingevoerde verplichtingen, zoals een brandblusser in de wagen, die slechts heel gebrekkig worden gehandhaafd – hoeveel van die toestellen werkt nog? Mevrouw De Lobel hoopt dat de in te voeren verplichting geen dode letter blijft. Bovendien zou zij het heel wat handiger vinden als Vlaanderen voor alle aspecten van het veiligheidsbeleid bevoegd zou zijn in plaats van zoals nu voortdurend rekening te moeten houden met federale regelingen en bevoegdheden. Dan zou de Vlaamse overheid meteen ook initiatieven kunnen nemen wat betreft de detectie van CO, de 'stille doder', waarmee volgens spreekster eveneens heel wat mensenlevens kunnen worden gespaard. Met die overwegingen verklaart mevrouw De Lobel zich namens haar fractie bereid het voorstel van decreet mee goed te keuren.

Mevrouw *Else De Wachter* stelt vast dat alle sprekers uitgaan van dezelfde bekommernis. Ook zij herinnert aan de lange voorgeschiedenis van het voorstel. Zij wil daarbij enkele eigen klemtonen leggen. Bij het uitwerken van het voorstel hebben de indieners gepoogd zich voor te stellen wat hun voorstel in de praktijk zou teweegbrengen. Zij wilden ook voldoende garantie van de kwaliteit van de toestellen. De beveiliging van de zwakste doelgroepen is een bijzonder aandachtspunt geweest. In die zin is het een geruststelling dat het uitgesloten is dat het ontbreken van een rookmelder kan opgenomen worden in brandpolissen als uitsluitingsgrond voor vergoeding. Ook voor de zwakste doelgroep is in het decreet opgenomen dat de Vlaamse Regering aan de gemeenten rookmelders ter beschikking kan stellen die zij kunnen plaatsen in huurwoningen op hun grondgebied. Mevrouw De Wachter noteert dan ook tevreden de bereidheid van de Vlaamse Regering om de nodige budgettaire ruimte te scheppen.

Wat de betrokkenheid van de gemeenten betreft, respecteert het voorstel van decreet in elk geval de autonomie van de gemeenten. Zij worden gestimuleerd om een eigen beleid van brandvoorkoming uit te werken. Mevrouw De Wachter dringt erop aan dat de Vlaamse overheid de gemeenten de mogelijkheden zou geven om die taak op te nemen, alsmede opdrachten zoals de kwaliteitsbewaking op de private huurmarkt, de energiescanning van de woningen en dergelijke meer.

III. STEMMING

De artikelen 1 tot en met 4 en het voorstel van decreet houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders, worden aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggever, *De waarnemend voorzitter,*

Carl DECALUWE Else DE WACHTER

[9] *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-03, nr. 1798.